

De avonturen van Grietje Grutto en ..

Ernst Oosterveld

Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek

A photograph of a young, fluffy bird chick, likely a Kievit, sitting in a nest. The nest is built in a patch of tall, green grass. The chick has brown and white downy feathers. The background is filled with more green grass and some broad-leafed plants.

.....Kaatje Kievit

Graslandbeheer voor weidevogelkuikens

Ernst Oosterveld

Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek

Inhoud

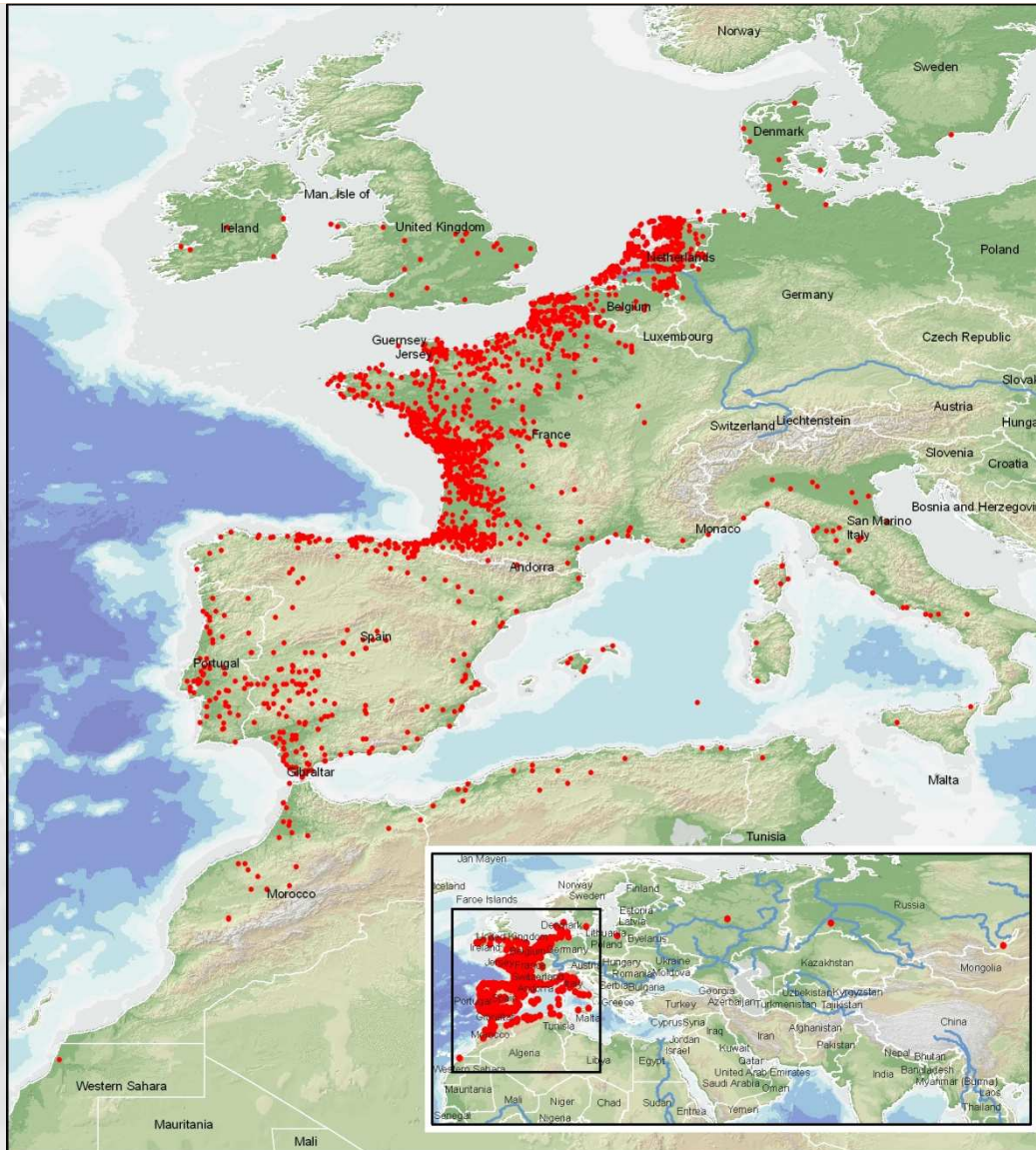
- ✓ Knelpunten levenscyclus
- ✓ Graslandgebruik door kuikens
- ✓ Kuikenoverleving
- ✓ Graslandbeheer voor kuikens

Knelpunten levenscyclus

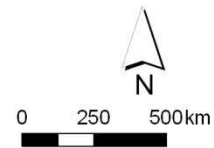
Onderzoek Vogeltrekstation geringde vogels
2010

**Ring recoveries of the Northern Lapwing
(Europe (breeding))**

• ring recoveries

A&W-report 1186
teknr. 1255-012a/11082009/fh
topography: ESRI

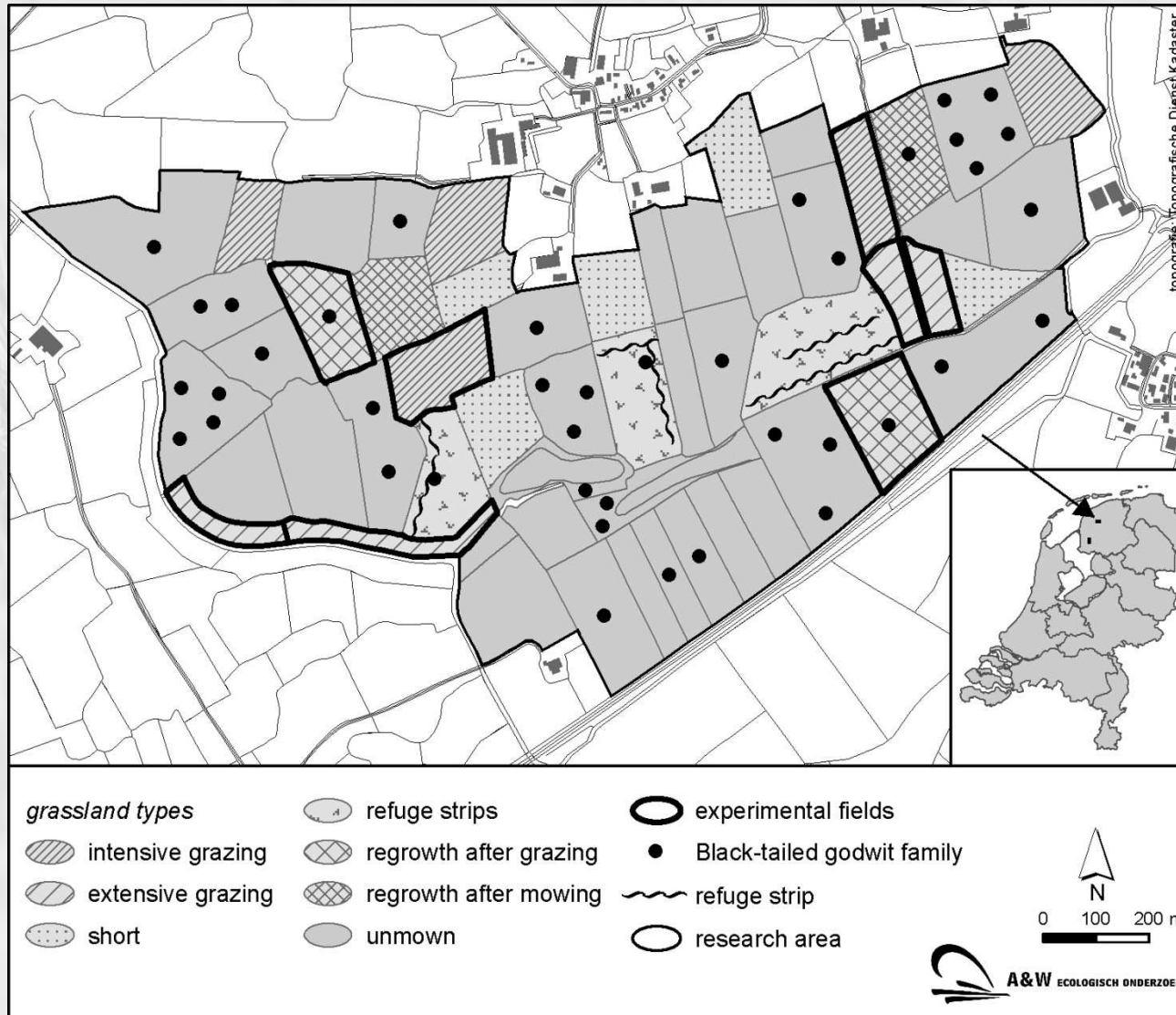
Knelpunten levenscyclus

Onderzoek Vogeltrekstation geringde vogels
2010

- Overleving volwassen vogels vrijwel niet veranderd sinds jaren 50
- Overleving volwassen Grutto, 1^e jaars Kievit toegenomen
- **Oorzaak achteruitgang ligt bij kuikenproductie**

Graslandgebruik weidevogelkuikens

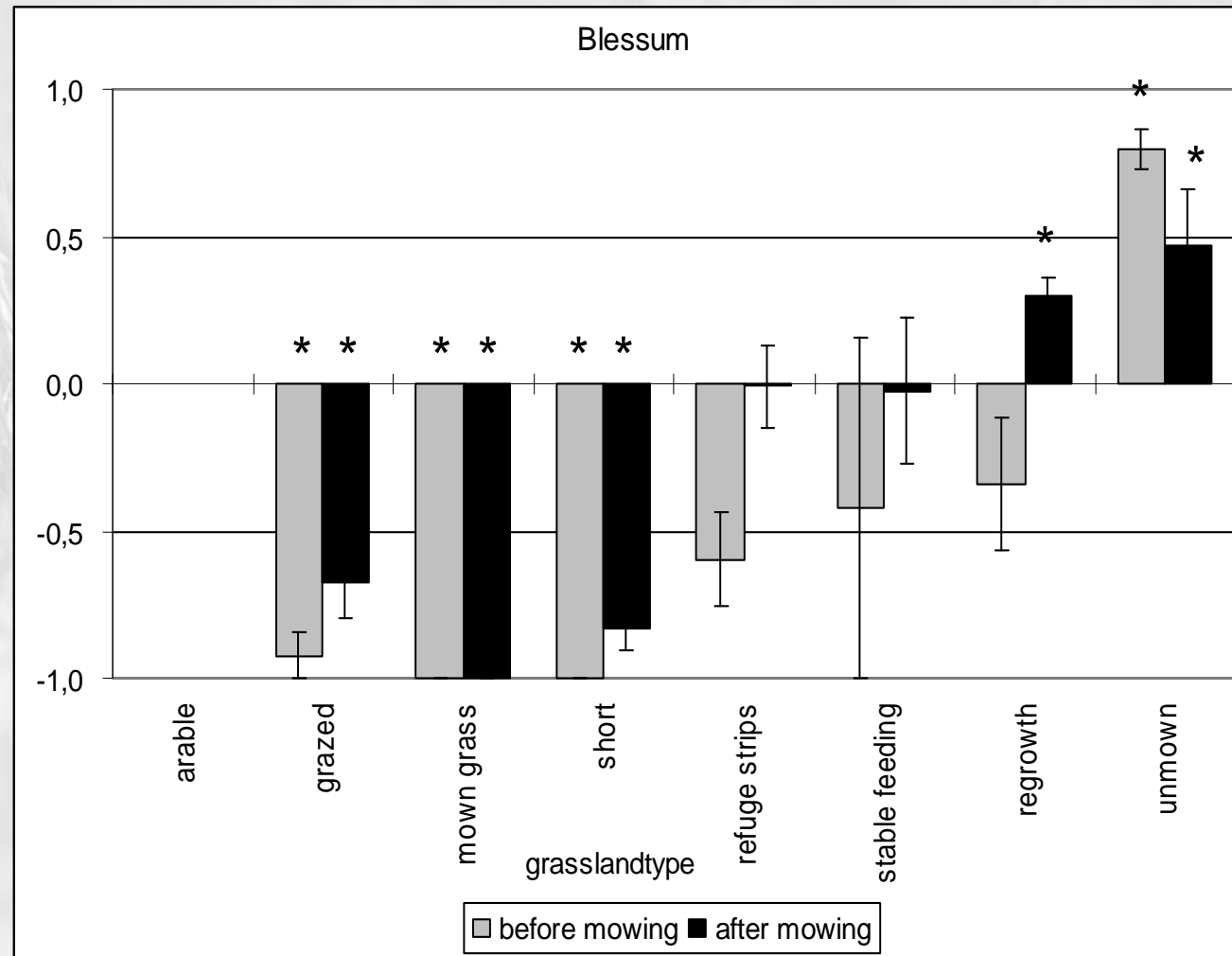
Onderzoek
2006 A&W
NBZ,
Blessum,
Idzegea

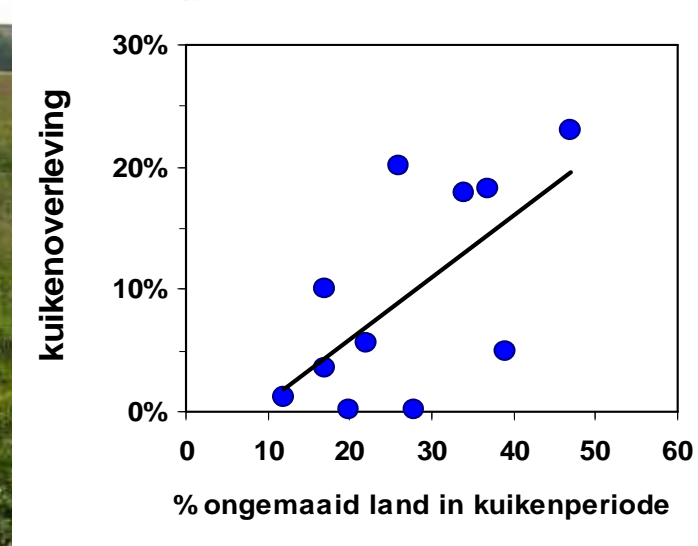
Graslandgebruik weidevogelkuikens

Onderzoek
2006
NBZ,
Blessum,
Idzegea

Kruidenrijk ongemaaid 4x sterker geselecteerd dan kruidenarm

Schekkerman et al. 2005

Graslandvoorkeur weidevogelkuikens

+ maisland

Nijland 2008

Graslandvoorkeur weidevogelkuikens

Nijland 2008

Graslandvoorkeur weidevogelkuikens

Conclusies

Belangrijke onderdelen van goed mozaïekbeheer:

1. Ongemaaid kruidenrijk grasland

2. Hergroei (goed getimed)

= 1,4 ha kuikenland per Gruttobroedpaar

(op de goede plek!)

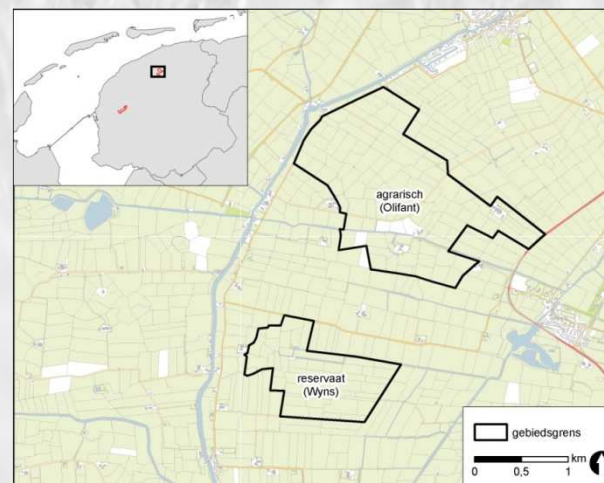
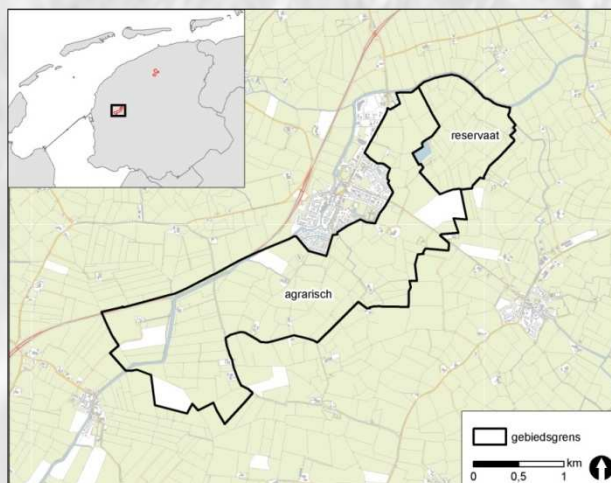
3. Beweiding (ongeacht het type)

Verhouding maaien : weiden = 2 : 1

Kuikenoverleving

- Zenderonderzoek Fryslân 2009 (SOVON, A&W)

Kuikenoverleving

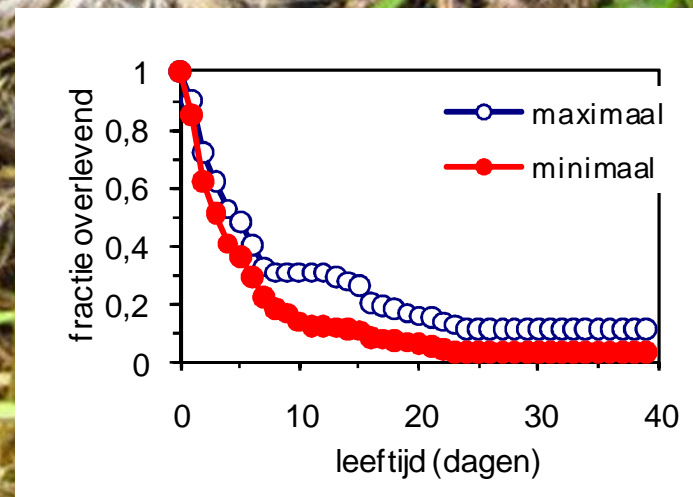
- Vliegvlugge kuikens per broedpaar per jaar

soort	Nodig voor in stand houden populatie	Gemeten
Kievit	0,7	0,19 Skrok 0,26 Wyns
Grutto	0,6 – 0,85	0,64 Skrok 0,41 Wyns

- Landelijk zelfde beeld

Predatie belangrijkste verliesoorzaak: min. 30%
- max 85%

Relatie met beheer

Bij maaien (vergeleken met niet maaien)

- heeft Gruttokuiken 7 x grotere kans om te sneuvelen
- heeft Gruttokuiken 2 x grotere kans om gepredeerd te worden

Bij beweiding en op maisland (vergeleken met kort gras)

- heeft Kievitkuiken 5 x *kleinere* kans om gepredeerd te worden

Predatie verminderen

- Openheid herstellen
- Ruigte en rommel verwijderen
- Verstoring minimaliseren o.a. bij nestbezoek
- Predatoren bestrijden (wettelijk beperkt)
(verruiming via provinciale kapvergunningen en ontheffing voor lichtbak, vangkooi e.d.)
- Graslandbeheer (verder) aanpassen

Graslandbeheer aanpassen

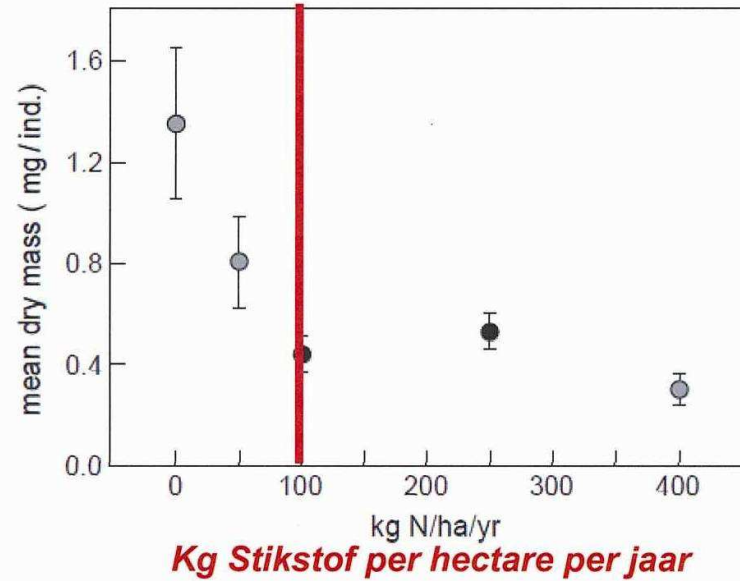
Graslandbeheer aanpassen

- 1,4 ha kuikenland per Gruttobroedpaar,
eis Provinsje: minimaal 0,4 ha kruidenrijk

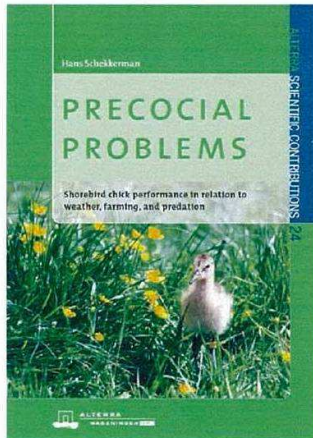
- Hoog waterpeil
 - Voorjaar 20-40 cm beneden maaiveld
- Bemesting
 - Vaste mest
 - 10-13 ton/ha (50-65 kg N)
- www.livestockresearch.wur.nl/beheerwijzer

**Gemiddeld gewicht
ongewerveld dier**

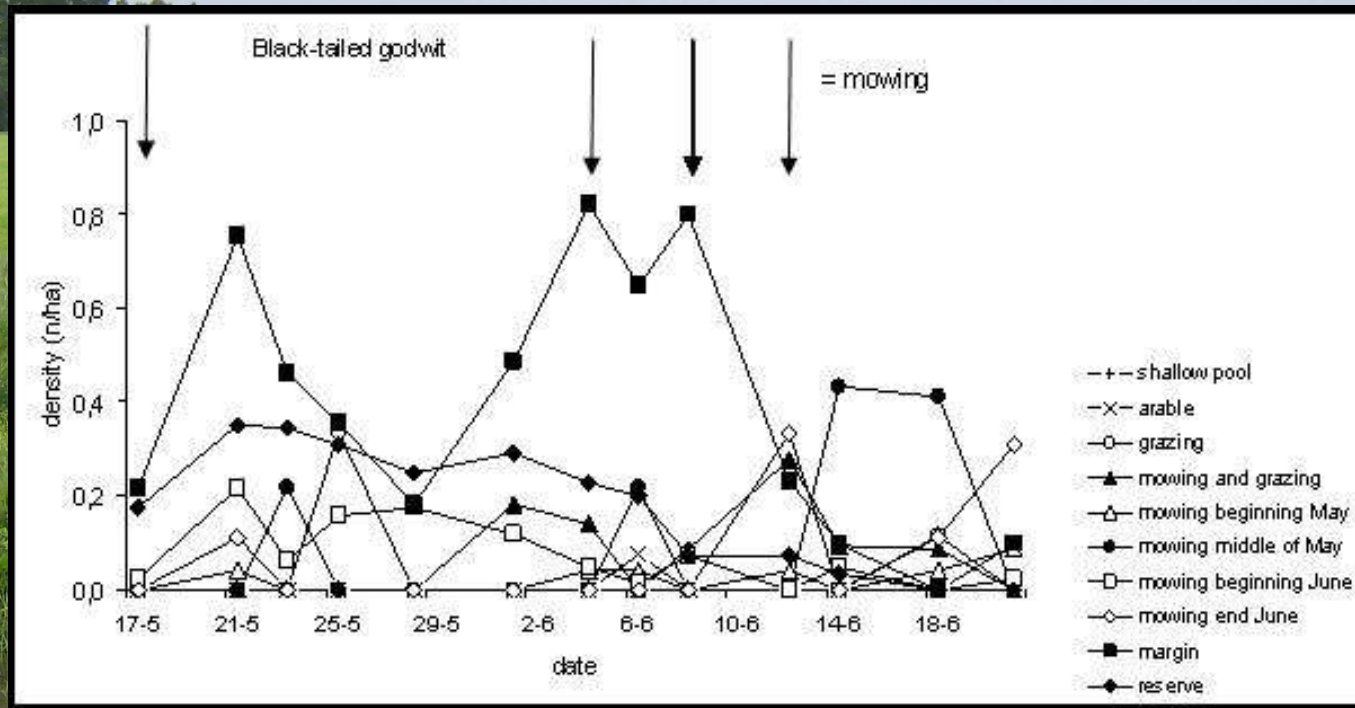
Kg Stikstof per hectare per jaar

Grotere insecten zitten in weinig bemest land

2008 Schekkerman, Univ. Wageningen

- Onbemeste graslandranden

Hessel Agema Skalsumer natuurbeheer

- Graslandplanning: mozaïek

+ oog van de boer en
intensieve mozaïekregie

De tantes Willemien en Wilma Watersnip vragen zich af:

Zijn ze nog wakker?

Vragen en discussie